

BESCHRIJVING

VAN EENEN

NIEUWEN ROOFVOGEL,

MACHAERHAMPHUS ALCINUS.

DOOR

G. F. Westerman.

Met eene afbeelding.

De vogel, dien wij onder bovenstaanden naam willen beschrijven, verdient in meer dan één opzigt de belangstelling der natuur-onderzoekers. Door de gedaante van zijnen snavel van alle bekende roofvogels afwijkende, sluit hij zich, wat zijn maaksel in het algemeen betreft; het meest natuurlijk aan de geslachten *Pernis* en *Avicida*, ook *Lophotes* of *Baza* genoemd, aan.— De vederen van den achterkop vormen eene kuif, zoo als dit bij de meeste soorten van laatstgenoemd geslacht en ook bij de eene der twee soorten van *Pernis*, *Pernis cristata* namelijk, plaats heeft. De teugels zijn, even als bij *Avicida* en *Pernis*, met vederen bezet; maar deze vederen staan digter dan bij *Avicida*, minder digt dan bij *Pernis*; zij zijn langwerpig als bij eerstgenoemd geslacht, en niet afgerond en schubachtig als bij het laatstgenoemde. De pooten en teenen, die bij *Avicida* klein en zwak, bij *Pernis* middelmatig zijn, hebben bij onzen vogel eene veel aanzienlijker ontwikkeling in de lengte, ofschoon zij naar evenredigheid slank zijn; zij zijn met kromme scherpe nagels, en de zolen der voeten met sterk ontwikkelde, door stekelachtige punten, ruwe ballen voorzien, en het is uit die oorzaak, dat de pooten van onzen roofvogel veel meer op die der edele roofvogels, dan op die van *Avicida* en *Pernis* gelijken. De snavel eindelijk vertoont eene geheel eigenaardige gedaante. De bovenkaak is kort, zeer hoog, buitengewoon te zamen gedrukt, gekromd, en vertoont door deze zonderlinge gedaante eene zekere overeenkomst met eene kromme sabel, of liever met een krom tuinmes. De onderkaak daarentegen is zeer klein. De zijranden der bovenkaak zijn glad als bij *Pernis*, en niet met twee hoekige tandjes voorzien, zoo als dit bij *Avicida* plaats heeft. De washuid loopt boogvormig op de zijden des snavels uit, en neemt hier de schuins liggende, smalle, spleetvormige neusgaten op. Men kan dit geslacht kenschetsen als volgt:

MACHAERHAMPHUS.

Rostrum valde aduncum, praecompressum; culmine elato, cultrato; tomis integris. Nares obliquae; Frena plumis lanceolatis obsita. Plumae occipitis in cristam elongatae. Tarsi graciles, subelongati, nudi, reticulati; serie scutorum angustorum in anteriore parte. Digiti satis longi, magna ex parte

*reticulati, tuberculis magnis; ungues falculares, acuminati. Alae satis longae, sed cuudam medio-
crem, truncatam, non excedentes. Remigum tertia longissima. Incola veteris orbis.*

De eenige tot nu toe bekende soort van dit geslacht biedt de volgende kenmerken aan:

MACHAERHAMPHUS ALCINUS.

*Brunneus, gula juguloque albis, vitta gulari mediana nigra; rostro nigro; pedibus virescentibus.
Habitat in Malacca.*

*Longitudo ab apice rostri ad extremitatem caudae, 18 poll. Paris. Long. alae, 13 poll.; apicis
alae, 3 poll. Long. caudae, 6 poll. 3 lin. Long. rostri a cera, 9 lin.; altit. rostri, 4½ lin.; latit.
rostri ad basin cerae, 4 lin. in parte anteriore, 1 lin. Long. tarsi, 2 poll. 3 lin. Long. digiti medii
1 poll. 11½ lin. Unguis hujus digiti 6½ lin. Long. pollicis, 7½ lin.; unguis poll. 10 linearum.*

*Remigum prima paulo brevior quintâ; tertia longissima; prima, secunda et tertia, pogonio interno
valde emarginato.*

Mondopening tot onder de loodregte middellijn der oogen gespleten. Washuid tamelijk sterk ontwikkeld, in eene gebogen lijn over de zijden des snavels heenloopende, en hier de zeer schuins liggende, spleetvormige neusgaten opnemende. Het eigenlijk met hoorn bekleede gedeelte des snavels, kort, hoog, sterk gekromd; naar boven en aan de voorste helft, buitengewoon sterk te zamen gedrukt, en in eene naar beneden gerigte scherpe punt uitloopende. Zijranden der kaken glad, zonder insnijdingen. Ondersnavel klein. Oogen middelmatig, tamelijk ver naar achter liggende. Mondspleet tot onder de oogen reikende. Teugels met volmaakt ontwikkelde lansvormige vederen bekleed, die zich eenigzins straalvormig uitbreiden. Voetwortel tamelijk lang, zoo van voren als van achteren, met eene schuins naar buiten loopende reeks schildjes; voor het overige, met kleine schubben bedekt. Teenen niet zeer krachtig, maar lang, van onderen met zeer sterk ontwikkelde ballen voorzien, welke met harde hoornachtige puntjes bedekt zijn. De teenen zijn, als de voetwortel, met kleine schubben bekleed, die echter op de bovenzijde van het laatste lid der teenen, plaats voor vier of vijf schilden maken. Nagels sterk gebogen, zeer puntig, lang, maar niet zeer krachtig. Staart middelmatig, een weinig afgerond. Vleugels lang, bijkans tot aan het einde van den staart strekkende. De derde slagpen is de langste, maar de tweede slechts een halve duim korter dan deze. De vierde slagpen houdt het midden tusschen de eerste en vijfde, welke van gelijke lengte zijn. De vederen van het achterhoofd vormen eene tamelijk lange, puntige kuif.

De kleurverdeling der vederen van deze soort is hoogst eenvoudig. De keel is wit, doch langs haar midden loopt eene zwart-bruine lengte-streep. De vederen van den kop zijn wit aan haren wortel, voor het overige zwartbruin. Alle overige deelen zijn fraai donker zwart-bruin.

De afbeelding op onze plaat, welke den geheelen vogel voorstelt, is op de helft der natuurlijke grootte gebragt. De ongekleurde afbeeldingen zijn van natuurlijke grootte en stellen voor den kop, van de zijde en van boven gezien; den poot en de punt des vleugels van binnen gezien.

Het voorwerp, waaraan onze beschrijving en afbeelding ontleend zijn, bevond zich onder eene aanzienlijke bezending vogels, onlangs van het schiereiland Malacca aangebragt. De Heer TEMMINCK, die het voor 's rijks museum te Leiden heeft aangekocht, had de goedheid het aan ons ter beschrijving af te staan. Wij betuigen hem onzen opregten dank voor dit nieuwe blijk zijner welwillendheid ten aanzien van het genootschap NATURA ARTIS MAGISTRA.

MACHAERHAMPHUS ALCINUS